

USTAWA

z dnia 3 kwietnia 1993 r.

o badaniach i certyfikacji.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa funkcjonowanie krajowego systemu badań i certyfikacji, uprawnienia krajowej organizacji

badań i certyfikacji oraz jednostek dokonujących badań i certyfikacji wyrobów i usług.

2. Ustawa ma służyć likwidowaniu barier technicznych w handlu, zwiększaniu konkurencyjności wyrobów i usług,

a także ułatwianiu krajowego i międzynarodowego obrotu towarowego.

Art. 2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb stosowania przepisów ustawy do wyrobów produkowanych w kraju i importowanych wyłącznie na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa, a także właściwość organów w tych sprawach.

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) badania — działanie techniczne, które polega na określeniu jednej lub wielu cech danego wyrobu, procesu lub usługi, zgodnie z ustaloną procedurą,
- 2) certyfikacja zgodności — działanie trzeciej strony (jednostki niezależnej od dostawcy i odbiorcy) wykazujące, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż należy zidentyfikowany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub z właściwymi przepisami prawnymi,
- 3) system certyfikacji — system o własnych zasadach postępowania i zarządzania, dotyczących przeprowadzania certyfikacji zgodności,
- 4) jednostka certyfikująca — jednostkę prowadzącą certyfikację zgodności,
- 5) akredytacja — formalne uznanie kompetencji laboratorium badawczego lub jednostki certyfikującej,
- 6) laboratorium badawcze — laboratorium wykonujące badania,
- 7) wyrób — również jego części, podzespoły, zespoły, surowce, materiały, paliwa, produkty rolnictwa, leśnictwa i morskie, środki spożywcze i użytki, substancje dodatkowe, przedmioty użytku i opakowania,
- 8) dostawca — stronę odpowiedzialną za wyrób, proces lub usługę i zdolną do zagwarantowania, że stosuje zapewnienie jakości; określenie to może dotyczyć producentów, dystrybutorów, importerów, montujących, świadczących usługi itp.,
- 9) odbiorca — konsumenta, użytkownika, klienta, beneficjenta lub drugą stronę,
- 10) usługa — działalność dostawcy polegającą na wykonaniu czynności służących spełnianiu potrzeb odbiorcy,
- 11) system jakości — strukturę organizacyjną, podział odpowiedzialności, procedury, procesy i zasoby umożliwiające wdrożenie zarządzania jakością,
- 12) znak bezpieczeństwa — zastrzeżony znak przyznawany zgodnie z zasadami systemu certyfikacji, potwierdzający, że dany wyrób, używany zgodnie z zasadami określonymi przez producenta, nie stanowi zagrożenia dla życia, zdrowia, mienia i środowiska,
- 13) certyfikat zgodności — dokument wydany zgodnie z zasadami systemu certyfikacji, wykazujący, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż należy zidentyfikowany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub z właściwymi przepisami prawnymi,
- 14) znak zgodności (dotyczy certyfikacji) — zastrzeżony znak, nadawany lub stosowany zgodnie z zasadami systemu certyfikacji, wskazujący, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż dany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub z właściwymi przepisami prawnymi,
- 15) podmiot gospodarczy — podmiot prowadzący działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów,
- 16) auditor — osobę mającą kwalifikacje do dokonywania oceny systemu jakości,

- 17) certyfikacja auditorów — czynność jednostki niezależnej, potwierdzającą, że dana osoba spełnia określone wymagania i jest kompetentna do dokonywania oceny systemu jakości.

Rozdział 2

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji

Art. 4. 1. Tworzy się państwową jednostkę organizacyjną pod nazwą „Polskie Centrum Badań i Certyfikacji”, zwaną dalej „Centrum”.

2. Centrum podlega Prezesowi Rady Ministrów.

3. Organizację Centrum określa statut nadany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Dyrektora Centrum, zaopiniowany przez Radę do Spraw Badań i Certyfikacji.

4. Centrum posiada osobowość prawną.

Art. 5. Centrum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w prawie budżetowym dla zakładów budżetowych.

Art. 6. Przychodami Centrum są:

- 1) wpływy z działalności Centrum,
- 2) wpływy z innych tytułów,
- 3) dotacje budżetowe ustalane corocznie w ustawie budżetowej.

Art. 7. 1. Centrum jest krajową organizacją badań i certyfikacji.

2. Do zadań Centrum należy w szczególności:

- 1) organizowanie i nadzorowanie systemu badań i certyfikacji,
- 2) akredytowanie laboratoriów badawczych,
- 3) akredytowanie jednostek certyfikujących,
- 4) certyfikowanie systemów jakości u dostawców,
- 5) certyfikowanie auditorów,
- 6) kontrolowanie:
  - a) akredytowanych laboratoriów badawczych w zakresie ich działalności wynikającej z akredytacji,
  - b) akredytowanych jednostek certyfikujących w zakresie ich działalności wynikającej z akredytacji,
  - c) certyfikowanych systemów jakości u dostawców w zakresie stawianych im wymagań,
- 7) organizowanie szkoleń i doskonalenie kadr na potrzeby badań i certyfikacji.

Art. 8. 1. Centrum uczestniczy w międzynarodowych i regionalnych organizacjach prowadzących działalność tego rodzaju co działalność Centrum.

2. Centrum może uznawać, zwłaszcza na zasadzie wzajemności, raporty z badań i certyfikaty zgodności członków organizacji, o których mowa w ust. 1, oraz zawierać umowy z innymi organizacjami zagranicznymi o wzajemnym uznaniu raportów z badań i certyfikatów zgodności.

3. Centrum może upoważnić krajowe jednostki certyfikujące do uznawania, zwłaszcza na zasadzie wzajemności, raportów z badań oraz certyfikatów zgodności organizacji zagranicznych.

Art. 9. 1. Centrum kieruje Dyrektor, powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Badań i Certyfikacji.

2. Dyrektor Centrum jest organem wykonawczym i zarządzającym Centrum.

Art. 10. 1. Prezes Rady Ministrów ustala wynagrodzenie Dyrektora Centrum.

2. Minister Pracy i Polityki Socjalnej określi zasady wynagradzania pracowników Centrum.

Art. 11. 1. Przy Centrum działa Rada do Spraw Badań i Certyfikacji, zwana dalej „Radą”. Jest ona organem stanowiącym w zakresie tworzenia i nadzorowania realizacji polityki badań i certyfikacji.

2. W skład Rady wchodzi proporcjonalnie, w liczbie zapewniającej brak dominacji którejkolwiek ze stron, przedstawiciele naczelnych i centralnych organów administracji państwowej, organizacji przemysłowych, podmiotów gospodarczych, organizacji konsumenckich, stowarzyszeń naukowo-technicznych, towarzystw ubezpieczeniowych, związków zawodowych, Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, komitetów technicznych i klubów działających przy Centrum.

3. Przedstawicieli, o których mowa w ust. 2, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek zainteresowanych ministrów i właściwych organów zainteresowanych organizacji.

4. Liczbę członków Rady oraz regulamin działania Rady określa Prezes Rady Ministrów.

5. Przewodniczącego, zastępców i sekretarza Rady wybiera Rada ze swego składu.

Art. 12. 1. Do zakresu działania Rady należy w szczególności:

- 1) określanie stanu i kierunków rozwoju badań i certyfikacji,
- 2) zatwierdzanie planów i programów prac Centrum,
- 3) ocena działalności merytorycznej i finansowej Centrum.

2. Rada podejmuje uchwały i postanowienia na posiedzeniach plenarnych.

Rozdział 3

Zakres certyfikacji

Art. 13. 1. Wyroby krajowe i importowane, mogące stwarzać zagrożenie lub które służą ratowaniu życia, zdrowia i środowiska, podlegają obowiązkowi zgłaszania do certyfikacji na zastrzeżony przez Centrum znak bezpieczeństwa i oznaczania tym znakiem.

2. Usługi, mogące stwarzać zagrożenie lub które służą ratowaniu życia, zdrowia i środowiska, podlegają obowiązkowi certyfikacji na certyfikat systemu jakości.

3. Podstawą oceny wyrobów i usług, o których mowa w ust. 1 i 2, są Polskie Normy wprowadzone do obowiązkowego stosowania oraz właściwe przepisy prawne.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy wyrobów wykonywanych jednostkowo na indywidualne zamówienia użytkowników, pod warunkiem że zostaną spełnione wymagania dotyczące bezpieczeństwa pracy i użytkowania oraz ochrony życia, zdrowia i środowiska.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie dotyczy:

- 1) urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu na mocy przepisów o tym dozorze,
- 2) sprzętu lotnictwa cywilnego,

3) statków i innych obiektów pływających wraz z wyposażeniem, z ważnymi certyfikatami Polskiego Rejestru Statków,

4) środków farmaceutycznych i materiałów medycznych w rozumieniu przepisów o tych środkach i materiałach,

5) usług leczniczych stanowiących świadczenia zdrowotne w rozumieniu odrębnych przepisów.

Art. 14. Inne wyroby niż określone w art. 13 ust. 1 mogą być zgłaszane:

- 1) do badań w akredytowanych laboratoriach badawczych,
- 2) do certyfikacji przez akredytowane jednostki certyfikujące.

Art. 15. Systemy jakości u dostawców mogą być zgłaszane do certyfikacji w:

- 1) Centrum,
- 2) akredytowanych jednostkach certyfikujących.

Art. 16. 1. Badań wyrobów, o których mowa w art. 13 ust. 1, art. 18 i 19, dokonują akredytowane laboratoria badawcze.

2. Zasady działania laboratoriów badawczych oraz zasady ich akredytacji są określone w Polskich Normach.

3. Rada określi, na wniosek Dyrektora Centrum, szczegółowy tryb akredytacji laboratoriów badawczych.

Art. 17. 1. Wykazy wyrobów i usług z zakresu, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2, ustala Dyrektor Centrum w porozumieniu z właściwymi naczelnymi i centralnymi organami administracji państwowej oraz innymi jednostkami, do których zakresu działania należą sprawy bezpieczeństwa pracy oraz ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska, po zaopiniowaniu przez Radę.

2. Wykazy, o których mowa w ust. 1, będą publikowane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 18. Właściwe organy administracji państwowej mogą ustalać, w drodze rozporządzenia, na wniosek Dyrektora Centrum lub po zasięgnięciu jego opinii, wyroby i usługi, które nie mogą być nabywane przez podległe im lub nadzorowane przez nie jednostki organizacyjne, jeżeli dostawca nie przedstawi odpowiedniego certyfikatu.

Art. 19. Wyroby produkowane zgodnie z wymaganiami norm krajowych oraz norm i dyrektyw organizacji międzynarodowych lub regionalnych mogą być zgłaszane do certyfikacji w celu uzyskania certyfikatu zgodności albo certyfikatu zgodności upoważniającego do oznaczania wyrobu znakiem zgodności.

Art. 20. Przepisów ustawy nie stosuje się do kontroli metrologicznej przyrządów pomiarowych w rozumieniu ustawy — Prawo o miarach.

Rozdział 4

Działalność jednostek certyfikujących

Art. 21. 1. Certyfikacji wyrobów, o której mowa w art. 13 ust. 1, art. 18 i art. 19, dokonują akredytowane jednostki certyfikujące.

2. Zasady działania jednostek certyfikujących wyroby oraz zasady ich akredytacji są określone w Polskich Normach.

3. Rada określi, na wniosek Dyrektora Centrum, szczegółowy tryb certyfikacji wyrobów oraz akredytacji jednostek certyfikujących wyroby.

Art. 22. 1. Certyfikacji usług, o których mowa w art. 13 ust. 2 i art. 18, dokonują Centrum i akredytowane jednostki certyfikujące.

2. Zasady działania Centrum jako jednostki certyfikującej systemu jakości u dostawców oraz zasady działania jednostek certyfikujących określone są w Polskich Normach.

3. Rada określi, na wniosek Dyrektora Centrum, szczegółowy tryb certyfikacji systemów jakości.

Art. 23. 1. Certyfikacji auditorów, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 5, dokonuje Centrum.

2. Zasady działania Centrum, jako jednostki certyfikującej auditorów, są określone w Polskich Normach.

3. Rada określi, na wniosek Dyrektora Centrum, szczegółowy tryb certyfikacji auditorów.

Art. 24. 1. Przy Centrum działa Komitet Odwoławczy, do którego zadań należy rozpatrywanie odwołań i skarg w sprawach dotyczących zakresu działania Centrum.

2. Rada powołuje Komitet Odwoławczy oraz określa zasady jego działania.

Rozdział 5

Oplaty

Art. 25. 1. Oplaty za badania i certyfikację uiszcza wnioskodawca.

2. Oplaty za akredytację laboratorium badawczego oraz jednostki certyfikującej uiszcza jednostka ubiegająca się o akredytację.

3. Zasady ustalania opłat za czynności związane z badaniami i certyfikacją oraz ich maksymalne wysokości określa na wniosek Rady Dyktor Centrum w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Rozdział 6

Sankcje ekonomiczne

Art. 26. 1. Podmiot gospodarczy, który wprowadził do obrotu wyroby podlegające oznaczaniu znakiem bez-

pieczeństwa, a nie oznaczone tym znakiem lub wyprodukowane niezgodnie z wymaganiami stanowiącymi podstawę przyznania prawa stosowania tego znaku, jest obowiązany wpłacić do budżetu państwa kwotę stanowiącą 100% sumy uzyskanej ze sprzedaży zakwestionowanych wyrobów.

2. Podmiot gospodarczy, który wykonał usługę nie posiadając wymaganego certyfikatu na system jakości lub wykonał usługę niezgodnie z wymaganiami stanowiącymi podstawę wydania takiego certyfikatu, jest obowiązany wpłacić do budżetu państwa kwotę stanowiącą 100% sumy uzyskanej ze sprzedaży zakwestionowanej usługi.

Art. 27. 1. Organ kontroli upoważniony do kontrolowania działalności podmiotów gospodarczych zawiadamia właściwy urząd skarbowy o stwierdzeniu uchybień, o których mowa w art. 26, oraz określa ilość i wartość wyrobów lub usług, których te uchybienia dotyczą.

2. Jednostka certyfikująca, która w trakcie swoich działań stwierdzi uchybienia, o których mowa w art. 26, zawiadamia odpowiedni organ kontroli, który wykona czynności przewidziane w ust. 1.

Art. 28. 1. Wpłaty z tytułu należności, o których mowa w art. 26, obciążają dochód po opodatkowaniu i są dokonywane we właściwym urzędzie skarbowym, w terminach określonych dla wpłat zaliczek podatku dochodowego lub zryczałtowanych podatków obrotowego i dochodowego.

2. W razie niewpłacenia należności pieniężnej, o której mowa w art. 26, właściwy urząd skarbowy zawiadamia o tym organ kontroli w celu wystawienia tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę do przymusowego ściągnięcia tej należności w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

Art. 29. Traci moc ustawa z dnia 8 lutego 1979 r. o jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych (Dz. U. Nr 2, poz. 7, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198).

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1994 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*